

2013/4311 SAYILI ORTAKLIKLARIN DENETİMİNE DAİR TÜZÜĞÜN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASINA İLİŞKİN TÜZÜK YAYIMLANDI

ÖZET : 15/7/1972 tarih ve 7/4656 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan Ortaklıkların Denetimine Dair Tüzük yürürlükten kaldırılmıştır.

Mülga 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 7/8/1972 tarihli ve 14269 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 15/7/1972 tarih ve 7/4656 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki ORTAKLIKLARIN DENETİMİNDE DAİR TÜZÜK'te

- Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulan anonim, limited, sermayesi paylara bölünmüş komandit ortaklıkların
- "Ecnebi Anonim ve Sermayesi Eshama Münkasem Şirketler ile Ecnebi Sigorta Şirketleri Hakkında Kanunu Muvakkat" kapsamına giren ortaklıkların şube veya acentelerin
- Bankaların, umumi mağazaların, kooperatiflerin, konusu kamu hizmeti olan ortaklıkların, Devlet, il ve belediye gibi kamu tüzel kişilerinin sermaye payı bulunan ortaklıkların, özel kanunlarla kurulan ortaklıkların, imtiyazlı ortaklıkların ve sigorta ortaklıkları gibi ortaklıkların Türk Ticaret Kanununa ilişkin işlemlerin,

Ticaret Bakanlığınca bu Tüzük hükümlerine göre denetlenmesine ilişkin kurallar yer almıştır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu yürürlüğe girdikten sonra denetimle ilgili yeni düzenlemeler getirildiğinden 12 Mart 2013 tarihli ve 28585 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2013/4311 sayılı BKK ile Ortaklıkların Denetimine Dair Tüzük yürürlükten kaldırılmıştır.

Danıştayca incelenmiş olan bu Tüzük yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. ORTAKLIKLARIN DENETİMİNDE DAİR TÜZÜK ve 2013/4311 sayılı BKK bu Sirkülerimize ek olarak verilmiştir.

Saygılarımızla...

12 Mart 2013, Salı

Sayı : 28585

TÜZÜK

Karar Sayısı : 2013/4311

Ekli "Ortaklıkların Denetimine Dair Tüzüğün Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Tüzük"ün yürürlüğe konulması; Gümrük ve Ticaret Bakanlığının 2/11/2012 tarihli ve 6910 sayılı yazısı üzerine, Bakanlar Kurulu'nca 11/2/2013 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

B. ARINÇ
Başbakan Yardımcısı

S. ERGİN
Adalet Bakanı

F. ÇELİK
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

T. YILDIZ
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

M. GÜLER
İçişleri Bakanı

N. AVCI
Milli Eğitim Bakanı

M. MÜEZZİNOĞLU
Sağlık Bakanı

A. BABACAN
Başbakan Yardımcısı

F. ŞAHİN
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

E. BAYRAKTAR
Çevre ve Şehircilik Bakanı

S. KILIÇ
Gençlik ve Spor Bakanı

C. YILMAZ
Kalkınma Bakanı

İ. YILMAZ
Milli Savunma Bakanı

B. YILDIRIM
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

B. ATALAY
Başbakan Yardımcısı

E. BAĞIŞ
Avrupa Birliği Bakanı

A. DAVUTOĞLU
Dışişleri Bakanı

M. M. EKER
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

Ö. ÇELİK
Kültür ve Turizm Bakanı

V. EROĞLU
Orman ve Su İşleri Bakanı

N. ERGÜN
Başbakan Yardımcısı V.

N. ERGÜN
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

M. Z. ÇAĞLAYAN
Ekonomi Bakanı

H. YAZICI
Gümrük ve Ticaret Bakanı

M. ŞİMŞEK
Maliye Bakanı

ORTAKLIKLARIN DENETİMİNE DAİR TÜZÜĞÜN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASINA İLİŞKİN TÜZÜK

MADDE 1 – 15/7/1972 tarih ve 7/4656 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan Ortaklıkların Denetimine Dair Tüzük yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2 – Danıştayca incelenmiş olan bu Tüzük yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ORTAKLIKLARIN DENETİMİNDE DAİR TÜZÜK

Bakanlar Kurulu Karar Tarihi - No: 15/07/1972 - 7/4656

Dayandığı Kanun Tarihi - No: 29/06/1956 - 6762

Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi - No: 07/08/1972 – 14269

BİRİNCİ KISIM : KAPSAM VE DEYİM

Madde 1 - a) Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulan anonim, limited, sermayesi paylara bölünmüş komandit ortaklıklar,

b) "Ecnebi Anonim ve Sermayesi Eshama Münkasem Şirketler ile Ecnebi Sigorta Şirketleri Hakkında Kanunu Muvakkat" kapsamına giren ortaklıkların şube veya acenteleri,

c) Bankaların, umumi mağazaların, kooperatiflerin, konusu kamu hizmeti olan ortaklıkların, Devlet, il ve belediye gibi kamu tüzel kişilerinin sermaye payı bulunan ortaklıkların, özel kanunlarla kurulan ortaklıkların, imtiyazlı ortaklıkların ve sigorta ortaklıkları gibi ortaklıkların Türk Ticaret Kanununa ilişkin işlemleri,

Ticaret Bakanlığınca bu Tüzük hükümlerine göre denetlenir.

Madde 2 - Tüzükte geçen "Bakanlık" deyiminden Ticaret Bakanlığı, "Bakanlık müfettişi" deyiminden Teftiş Kurulu Başkanı, müşavir müfettişler, başmüfettiş, müfettişler ve müfettiş yardımcıları anlaşılır.

İKİNCİ KISIM : DENETLEME ESASLARI

Madde 3 - Bakanlığın denetim yetkisi Bakanlık müfettişlerince bu Tüzük hükümlerine ve bu Tüzükte aksine hüküm bulunmayan hallerde, Bakanlık Teftiş Kurulu Tüzüğün hükümlerine göre kullanılır.

Madde 4 - Bakanlık, ortaklığın denetimine re'sen veya ortakların yahut üçüncü şahısların istem ve şikayetleri üzerine karar verebilir.

Madde 5 - Müfettiş, gerekli görürse, denetlediği ortaklığın sermaye iştiraki bulunan veya bu ortaklığa sermaye iştiraki olan ve bu Tüzük kapsamına giren ortaklıkların işlemlerini de re'sen denetler ve bu durumu derhal Bakanlığa bildirir.

Madde 6 - Ortaklığın yönetim kurulu başkan ve üyeleri, denetçileri ve bütün personeli, denetim sırasında Bakanlık müfettişlerine; ortaklığa ait her türlü belge ve dosyaları, defter ve kayıtları, tutanakları, envanter, bilanço, kar - zarar cetvellerini, istekleri üzerine, derhal göstermek ve incelemelerine hazır bulundurmak veya gösterecekleri yere getirip alındı karşılığında teslim etmek, çalışma yeri göstermek,

denetim bakımından her çeşit kolaylığı sağlamak, gereken yardımı yapmak, sözlü veya yazılı olarak sorulan hususlara ilişkin bilgi ve cevapları vermekle yükümlüdürler.

Madde 7 - Bankalar, sigorta ortaklıkları ve diğer tüzel kişilerle gerçek kişiler, denetimin gereği olarak, denetlenen ortaklığın hesap durumu ve işlemleri hakkında müfettiş tarafından istenecek bilgiyi vermekle yükümlüdürler.

Madde 8 - A - Denetim sonunda düzenlenecek raporlar;

a) Cezai yönden kovuşturmayı gerektiren bir fiil tespit olunursa, gereği için cumhuriyet savcılığına, bilgi için Bakanlığa,

b) Ortaklığın amaç ve konusuna aykırı veya kamu kanunlarına göre ortaklığın feshini gerektiren hal ve işlemleri görülürse, fesih davası açılması için, Maliye Bakanlığına gönderilmek üzere Bakanlığa,

c) Yöneticilerin hukuki sorumluluğunu gerektiren hususlar tespit edilirse, gündeme alınarak genel kurulca ibra sırasında gereğinin kararlaştırılması sağlanmak üzere Bakanlığa,

d) (a), (b) ve (c) bentleri dışında kalan ve ana sözleşme, Tüzük ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine aykırı düşen işlemler görülürse, ortaklığa ve ilgili mercilere bildirilmek üzere Bakanlığa verilir.

B - Denetim sonunda düzenlenecek ayrı bir raporla; ortaklık çalışmalarının ulusal ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun olup olmadığı, kalkınma planları yönünden yararlı bulunup bulunmadığı ve serbest rekabeti önleyici veya daraltıcı nitelikte olup olmadığı Bakanlığa bildirilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM : DENETİM KONULARI **BİRİNCİ BÖLÜM : ÇEŞİTLİ KONULAR**

Madde 9 - Kuruluştaki sorumluluklar ile ticaret sicili, ticaret unvanı, defterler, bilanço ve birleşmeye ilişkin işlemlerin denetiminde:

a) İlk yönetim ve denetim kurulu üyelerinin ortaklığın kurulmasında yolsuzluk olup olmadığı hususlarını inceleyip incelemedikleri ve kurucuların kuruluştan doğan sorumluluklarının bulunup bulunmadığı;

b) Ticaret siciline tescilli zorunlu olan veya tescil edilmiş olup, değiştirilmesi yahut terkini gereken hususların ticaret sicili memuruna bildirilip bildirilmediği;

c) Ortaklık ve şubelerinin ticaret unvanını ve işletme adını kullanmalarında, bunların korunmasında ve unvanın devrinde ana sözleşme ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uyulup uyulmadığı;

ç) Ortaklığın konularına ve işletmelerinin mahiyet ve önemine göre tutulması zorunlu olan defter ve dosyaların tutulup tutulmadığı; bunların tutulmasında ortaklığın hesap tarz ve usullerinde ana sözleşme ve Türk Ticaret Kanununa uyulup uyulmadığı;

d) Ortaklık bilançosunun ve kar - zarar hesabının Türk Ticaret Kanununun 75 inci maddesinde sözü edilen açıklık ve doğruluk ilkeleri uyarınca düzenlenip düzenlenmediği;

e) Birleşen ortaklıkların aynı neviden olup olmadıkları; birleşme için ilgili ortaklıkların sözleşmelerinin değişmesi hakkındaki usul ve şartlar dairesinde ayrı ayrı karar verip bu kararı tescil ve ilan ettirip ettirmedikleri; birleşen ortaklıkların bilançolarını ve varlığı sona eren ortaklıkların borçlarını ne şekilde ödeyeceklerini gösteren bildirelerini ilan ettirip ettirmedikleri; Türk Ticaret Kanununun ortaklıkların birleşmesine ilişkin diğer hükümlerine ve ortaklık nevinin değişmesi halinde yeni ortaklık nevinin merasimine uyulup uyulmadığı;

f) Ortaklığın amaç ve konusuna aykırı veya kamu kanunları gereğince ortaklığın feshini gerektiren hal ve işlemlerinin bulunup, bulunmadığı; ortaklık ana sözleşmesinde ortaklık konusunun sınırlarının açıkça gösterilip gösterilmediği; konusu kamu hizmeti olan veya Devlet il ve belediye gibi kamu tüzel kişilerinin sermaye payı bulunan ortaklıklardaki kamu tüzel kişileri temsilcilerinin ortaklık yönetim ve denetim kurullarındaki görevleri

dolayısıyla yaptıkları işlemlerin ana sözleşme ve kanun hükümlerine uygun olup olmadığı incelenir.

İKİNCİ BÖLÜM : YÖNETİM KURULU

Madde 10 - Yönetim kurulu işlemlerinin denetiminde:

- Yönetim kurulu üyelerinin seçimlerinde, toplanmalarında, ticaret siciline kaydettirilmelerinde, gündemin düzenlenmesinde üyelere bildirilmesinde üyelere diğer hususlarda ana sözleşme ve Türk Ticaret Kanunuyla belli edilen usul ve kurallara uyulup uyulmadığı;
- Yönetim kurulu başkan ve üyelerinin ana sözleşme ve Türk Ticaret Kanunuyla belli görevlerini yerine getirip getirmediği; Türk Ticaret Kanununda gösterilen teminatın, yönetim kurulu başkan ve üyeleri tarafından yatırılıp yatırılmadığı;
- Yönetim kurulu tarafından ortaklığın çalışmaları hakkında rapor düzenlenip düzenlenmediği;
- Genel kurul kararlarının uygulanıp uygulanmadığı;
- Yönetim kurulu kararlarının alınmasında, karar defterinin yazılmasında ve imzalanmasında ana sözleşme ve Türk Ticaret Kanununa uyulup uyulmadığı;
- Ortaklık temsile yetkililerin hizmet sözleşmesi, ana sözleşme ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uyup uymadıkları;
- Anonim ortaklıkların ani ve tedrici kuruluşunda veya ortaklık sermayesinin arttırılması halinde Türk Ticaret Kanununca ödenmesi gerekli pay bedellerinin dışında kalan sermaye taahhütlerinin yerine getirilmesi konusunun yönetim kurulunca planlanıp planlanmadığı incelenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM : DENETÇİLER

Madde 11 - Denetçi işlemlerinin denetiminde:

- Denetçilerin seçimlerinde, ana sözleşme ve Türk Ticaret Kanununun emredici hükümlerine uyulup uyulmadığı;
- Ortaklık işlem ve hesaplarının gereği gibi denetlenip denetlenmediği; denetleme sonuçlarına ilişkin raporların düzenlenip düzenlenmediği;
- Denetçilerin yıl sonu raporlarının, Ortaklığın hal ve durumu, yönetim kurulunca düzenlenen bilanço, hesaplar ve dağıtılması teklif edilen kazançlar hakkında ortaklara tam bir kanı verecek nitelikte olup olmadığı,
- Denetçilerin, görevlerini yaparlarken ortaklık işlerine ait olmak üzere öğrenecekleri noksanlık ve yolsuzlukları veya ana sözleşme ve mevzuat hükümlerine aykırı hareketleri, bunlardan sorumlu olanın üstü olan makama ve yönetim kurulu başkanına ve önemli hallerde genel kurula bildirip bildirmedikleri;
- Denetçilerin, ortaklık defterlerini inceleyip incelemedikleri; vezneyi sık sık ve ansızın teftiş edip etmedikleri; yönetim kurulunun savsaklaması halinde genel kurulu toplantıya çağırıp çağırmadıkları; genel kurul toplantılarında hazır bulunup bulunmadıkları ve yönetim kurulu üyelerinin ana sözleşme ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uyup uymadıkları, gözetmek gibi görevlerini yapıp yapmadıkları, incelenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM : GENEL KURUL

Madde 12 - Genel kurul işlemlerinin denetiminde:

- Pay sahiplerinin genel kurul toplantısına çağırılmalarında, toplantı ve karar yeter sayısının sağlanmasında, kararların alınmasında, karar tutanaklarının düzenlenmesinde, ana sözleşmenin değiştirilmesinde, sermayenin artırılması veya azatılmasında ana sözleşme ve Türk Ticaret Kanununa uyulup uyulmadığı;
- Genel kurul toplantılarında Bakanlık komiserinin bulunup bulunmadığı; alınan kararların komiser tarafından imzalanıp imzalanmadığı ve süresi içerisinde Bakanlığa ve ticaret sicili memurluğuna gönderilip gönderilmediği;
- Ortaklığa girme, ortaklıktan çıkma ve çıkarılma hallerinde, ana sözleşme ve Türk Ticaret Kanununun koyduğu kurallara uyulup uyulmadığı, İncelenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM : HİSSE SENETLERİ

Madde 13 - Hisse senetleri ve bunlara ilişkin işlemlerin denetiminde:

- Hisse senetlerinin itibari kıymetlerinde asgari had şartına, intifa senedi sahiplerine üyelik hakları verilemeyeceği ve ayın karşılığı olan hisse senetlerinin ortaklığın tescilinden itibaren 2 yıl geçmeden başkalarına devir edilemeyeceği yolundaki yasalara uyulup uyulmadığı;
- Pay sahiplerinin, hisse senetlerinin çıkarılması sırasında tayin olunan ve hisse senetlerinin itibari kıymetine eşit veya ondan yüksek olan pay bedelinden fazla bir şey ödemeye zorlanamayacakları yolundaki yasağa; ana sözleşmede aksine hüküm bulunmayan hallerde hisse senetlerinin nama yazılı olması şartına uyulup uyulmadığı; hisse senetleri şeklinin ve pay defterinin Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uygun olup olmadığı;
- 16 Mayıs 1929 günlü ve 1447 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince, hisse senetleri ve tahvilleri borsa kotuna alınması kararlaştırılmış olan ve bu Tüzük kapsamına giren ortaklıkların, bu gereği yerine getirip getirmediikleri;
- Ortaklıkta kaç nevi hisse senedi bulunduğu, hisse senetlerinin nevilerine göre sahiplerinin haiz olduğu hakların ana sözleşme ve Türk Ticaret Kanunu çerçevesinde kullanılıp kullanılmadığı;
- Sermaye paylarının alt sınırlarını belirten hükümlere uyulup uyulmadığı, İncelenir.

ALTINCI BÖLÜM : TAHVİLLER

Madde 14 - Tahviller ve bunlara ilişkin işlemlerin denetiminde;

- Yeniden tahvil çıkarılmasında, eski tahvil bedellerinin tamamen alınması şartına uyulup uyulmadığı; çıkarılan tahvillerin Türk Ticaret Kanunu ile sınırlanan miktarı aşıp aşmadığı; tahvil çıkarılması konusunda genel kurulca karar verilip verilmediği; bu kararların alınmasında Türk Ticaret Kanununda öngörülen toplantı ve karar yeter sayısı şartına uyulup uyulmadığı;
- Tahvil çıkarmak için halka müracaat etmek isteyen ortaklık yönetim kurullarının, Türk Ticaret Kanununun 425 inci maddesindeki şekil ve şartlara uyup uymadıkları;

- c) Tahvillerin satın alınması taahhüdünün, tahvil şekil ve defterinin ve tahvil sahipleri genel kurul toplantılarının Türk Ticaret Kanununda öngörülen şartlara uygun olup olmadığı;
- d) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının, tahvillerin miktar, faiz ve satış şartlarının tespitine ilişkin kararlarına uyulup uyulmadığı;
- İncelenir.

YEDİNCİ BÖLÜM : İNFİSAH VE TASFİYE

Madde 15 - İnfisah ve tasfiye işlemlerinin denetiminde:

- a) Ortaklığın infisah veya feshini gerektiren nedenlerin bulunup bulunmadığı;
- b) Tasfiye işlemlerinin ve sonuçlarının ana sözleşme ve Türk Ticaret Kanunu çerçevesinde ve tasfiye memurlarına verilen yetkilere göre ve geciktirilmeden yürütüp yürütülmediği;
- İncelenir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM : ORTAKLIK HESAPLARI

Madde 16 - Ortaklık bünyesi ve hesaplarının denetiminde:

- a) Envanter, bilanço, kar - zarar cetvellerinde gösterilen değerlerin defter kayıtlarına uygun bulunup bulunmadığı; bunların düzenlenmesinde ana sözleşme ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uyulup uyulmadığı;
- b) Ortaklık esas sermayesinin kısmen veya tamamen karşılıksız kalması ve ortaklığın aktiflerinin ortaklık alacaklarının alacaklarını karşılamaya yetmemesi hallerinde ana sözleşme ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre işlem yapılıp yapılmadığı;
- c) Yedek akçelerin ayrılmasında, karın dağıtımında ana sözleşme ve mevzuat hükümlerine uyulup uyulmadığı;
- d) Holding ortaklıklarda Türk Ticaret Kanununun 466 ncı maddesi hükmünün gözönüne alınıp alınmadığı;
- İncelenir.

DÖRDÜNCÜ KISIM : SON HÜKÜMLER

Madde 17 - Bu Tüzüğe göre yapılacak denetim sırasında, her ortaklığın nevi ve bu neve bağlı özellikler gözönünde bulundurulur.

Madde 18 - 29 Haziran 1956 günlü ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 274 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayanılarak düzenlenen ve Danıştay'ca incelenen bu Tüzük hükümleri, Resmi Gazete ile yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 19 - Bu tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

